

"De första hundra sidorna är alltid helt hopplösa"

Deckardrottningen **Viveca Sten** beskriver processen att skriva en bok som att bygga ett hus: Du förbereder noggrannt, gjuter en stabil grund och får tillslut ett färdigt välbyggt resultat.

Är du en av många som går runt med författardrömmar? Då är ett av Vivecas tips på vägen:

– Du måste ha förmågan att kunna måla upp en bild i läsarens sinne som känns levande, verklig och som berör.

Text: Benjamin Andrée Foto: Carolina Byrmo

Veteranen Viveca Sten, 62, har sedan debuten med den första delen i den populära serien om Morden i Sandhamn sålt över 7 miljoner böcker, och hon är utgiven i fler än 40 länder. Just nu är hon aktuell med "Botgöraren", som är den tredje delen i hennes nya deckarserie som utspelar sig i Åre.

Fler än någonsin drömmar om att göra resan som Viveca Sten har gjort.

Pandemin har skapat en riktig manusboom och de stora förlagen har noterat en markant ökning av inskickade manus.

– De ouppfyllda författardrömmarna har säkert fått näring av att man suttit hemma och inte alls haft lika mycket att göra, säger Viveca Sten.

Kan vem som helst kan skriva en bok?

– Det går att läsa sig till hur man ska gå till väga för att skriva ett manus med dialog och miljöskildringar. Och du kan komma otroligt långt med ihärdighet och flit. Men för att skriva en bok som andra människor faktiskt vill läsa så krävs det talang och kreativitet. Du måste ha förmågan att kunna måla upp en bild i läsarens sinne som känns levande, verklig och som berör.

Mer arbete än man tror

En vanlig uppfattning är att författaren får en idé, skriver ihop sitt manus, skickar in det till förlaget, i värsta fall lite redigerar på det och sedan trycks boken.

– Om det ändå vore så enkelt. Att skriva en bok är ett enormt

arbete. En av mina starkaste grenar är min disciplin. Jag är jätte- duktig på att sätta mig ner och få jobbet gjort. Att skriva, och att skriva om. Det är min största tå- lang. Jag är en arbetsmyra.

Du har tidigare beskrivit skriv- processen och liknat det med att bygga ett hus. Kan du ut-veckla det?

– Precis, ett första utkast eller det vi författare kallar synopsis är som arkitektritningarna när du ska bygga ett hus. Du förstår hur det ska se ut, och att det ska bli ditt hem. Eller i det här fal- let, en bok. Men det finns bara i teorin.

– Sedan gör du en för- sta manusversion. Den går att likna vid att du satt upp själva grund- stommen till huset, väg- gar, golv och tak. Du drar rör och elledning- ar. Nu går det att se hur huset ser ut. Men du kan inte bo där. Det är inget hem. Manuset har ännu inte blivit någon bok.

Från ritning till färdigbyggt

– Nästa version, det är då du i husbygget stoppar in vitvaror, malar och tapetserar. Kaklar upp badrummet. Nu börjar du få en tydligare bild av projektet. Men du kan fortfarande inte bo i ditt hus. Och det finns ingen färdig bok att läsa.

– I nästa version börjar manu- set ta form. Det är nu du börjar möblera. Du ställer in säng, soffa, stolar och sådant. Nu skulle du till nöds kunna sova över. Kanske låta någon läsa ditt manus.

– Efter ytterligare bearbetning börjar det arta sig. Nu fördjupas ditt arbete. Bestick stoppas i lådan, sängar bäddas och mattor rullas ut. Kanske kommer du på

att det fattas några stolar? Du gör kompletteringar och tillägg.

– I nästa version börjar du piffa ordentligt. Läger en pläd på säng- en, snygga kuddar i soffan och konstensitter på väggarna. Du slipar på manuset. Nu kan du faktiskt flytta in. Nu finns en i princip färdig bok.

– Men, det är så att du ska få hem tidningen Sköna Hem som ska göra ett reportage. Så nu görs det allra sista finlirer i manuset. Du fyller ett fat med gula citroner och gröna äpplen, kanske tänder ett doftljus för den där sista touchen. Ställer en buket tulpaner på bor- det. Nu är du klar! Sköna Hem kan komma och fotografera. Du kan skicka boken till tryck.

Vad är det vanligaste misstaget en nybliven författare gör?

– Att man broderar ut språket. I sin iver att få läsaren att förstå vad den borde tycka så ströslar man med adjektiv. Personer ska titta förvånat, betrakta saker nyfi- ket och bete sig underligt. I stället för att gestalta situationer så ägnar man sig åt att redovisa hela skeendet. Till slut blir inget kvar för läsaren att reagera på. Förfat- taren har redan talat om exakt hur håret glittrar i solen, och hur rosi- ga kinderna är och i vilket tillstånd kvinnans inre befinner sig.

Jobbar sig igenom det tröga

När intervjun gjordes var Viveca Sten inne i en tuff period i sitt skapande och mitt i skriv- processen av tredje boken i Åre- morden, som släpptes i oktober.

– Jag håller på att dra alla rör och ledningar. Det är svårt. Fast

synopsis säger ditten så säger mag- känslan datten. Att gå från trettio sidor synopsis till över fyra hundra sidor bok är väldigt mycket text. De första hundra sidorna är alltid helt hopplösa. Det är trögt och allt är klichéartat och banalt. Ingen har någonsin skrivit så mycket floskler som jag nu staplar på varandra i mitt manus. Just nu är jag på sidan 132 och det börjar flyta.

– Men lika tröga som de första hundra sidorna alltid är, lika kul är de sista hundrafemtio sidorna. Då bara sprutar historien fram. Då är jag lika nyfiken som alla andra på vad som ska hända.

Hur ser arbetet ut fram till release?

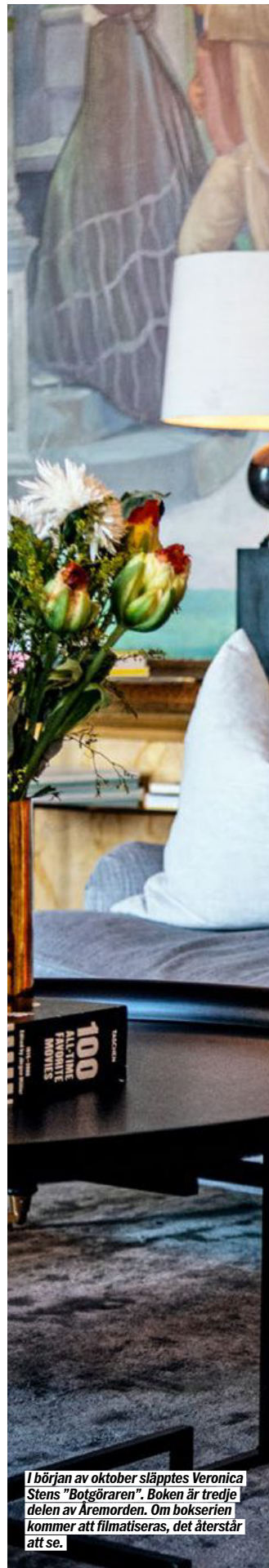
– Manuset lämnas in nu i vår, se- dan är det textbearbetning i juni och juli. Sommarens ryker som vanligt. Det är en nackdel med att ha en bok som kommer ut i okto- ber. I augusti blir det finlir. Då blir det att 'piffa, tända ljus och lägga äpplen i en skål'. Sedan korrektur i slutet av augusti och boken skick- as till tryck i september.

Blir det några nya mord i Sand- hamn sedan?

– Jag fegar lite och skjuter på det beslutet. Jag känner absolut att jag inte är klar med Nora och Thomas i Sandhamn. Samtidigt är jag fort- farande så förälskad i Åre och trivs med att hänga med Hanna och Daniel där. De är som nya coola kompisar som jag får nytt syre av.

Morden i Sandhamn blev också en stor succé i tv, kommer Åre- morden att filmatiseras?

– Om jag talar om det så måste jag döda dig, avslutar Viveca Sten med ett skratt. *



I början av oktober släpptes Veronica Stens "Botgöraren". Boken är tredje delen av Åremorden. Om bokserien kommer att filmatiseras, det återstår att se.

"Jag är inte klar med Nora och Thomas i Sandhamn"



Vivecas tips till dig med författardrömmar:

– Det vanligaste är att folk har en ide. Så skriver de några sidor och sedan fastnar de och stirrar på ett blankt papper. Du måste skriva för att ha något att jobba med. Hur uselt jag än tycker det jag skriver är så vet jag att jag fixar det under redigeringsprocessen. Men om jag har ett blankt papper så finns inget att jobba med. Så mitt bästa råd är att skriva.

– Mitt andra råd är att läsa. Gärna böcker om att skriva. Stephen King har gjort en jättebra bok om det. Även Kristina Ohlsson har gjort en. Elisabeth George likaså. Men läs andra böcker också. För varje bok du läser så lär du dig något.



Foto: CAROLINE ANDERSSON

Förläggaren Karin Linge Nordh om Viveca Sten:

– När jag läste manuset till Vivecas första kriminalroman fångades jag direkt av hur skickligt hon kontrasterade de idylliska skärgårdsmiljöerna med ond bråd död. Det var så tydligt att hon kände och älskade de platser som skildrades, och att hon lagt ner ett enormt arbete på att skapa en trovärdig, engagerande och

spännande intrig. Dessutom skapat två sympatiska, komplexa huvudkaraktärer med härlig dynamik mellan sig och stor utvecklingspotential. – Arbetet med Vivecas Sandhamnsserie tillhör en av min karriärs absoluta höjdpunkter. Det har varit otroligt roligt att följa hur Viveca genom talang och hårt arbete utvecklats som författare, hur hon har vunnit läsarnas kärlek både i Sverige och världen. Nu är hon en av landets mest älskade och framgångsrika deckarförfattare.

Viveca Sten

Ålder: 63. **Bor:** Djursholm.
Familj: Man och tre barn.
Gör: Författare, juridisk rådgivare och föreläsare.
Aktuell med: 'Tredje delen, "Botgöraren"', i deckarserien "Åremorden", bokförlaget Forum.